

**UCHWAŁA NR XV/162/19
RADY MIEJSKIEJ ORZESZE**

z dnia 12 grudnia 2019 r.

w sprawie przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tj. Dz.U. z 2019r. poz. 506 z późn.zm.) art.10 ust.1- 4 ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz.U. z 2019r. poz.852 z późn.zm.) po konsultacjach z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami wymienionymi w art.3 ust.3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz.U. z 2019r. poz.688 z późn.zm.)

Rada Miejska Orzesze uchwala

§ 1. Przyjąć Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020, który stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Zabezpieczyć w budżecie Gminy środki na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii pochodzące z opłat za zezwolenia na sprzedaż napojów alkoholowych.

§ 3. Preliminarz finansowy Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii określa corocznie uchwała budżetowa gminy.

§ 4. Przeznaczyć niewykorzystane w 2020 roku środki budżetowe na realizację Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii na 2021r.

§ 5. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Miasta.

§ 6. Uchwała wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2020r.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

mgr inż. Jan Mach

GMINNY PROGRAM PRZECIWDZIAŁANIA NARKOMANII NA ROK 2020 DLA MIASTA ORZESZE

Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2020 stanowi część strategii rozwiązywania problemów społecznych w Orzeszu. Zgodnie z Ustawą o przeciwdziałaniu narkomanii, przeciwdziałanie narkomanii należy do zadań własnych gmin. Zadania te obejmują:

- I.** Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.
- II.** Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.
- III.** Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo-rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.
- IV.** Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.
- V.** Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

Podstawę do działań w zakresie przeciwdziałania narkomanii stanowi – poza wspomnianą wyżej ustawą także Narodowy Program Zdrowia na lata 2016-2020, uwzględniając zapisy art.22 ust.3 Ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii oraz § 6 ust.2 Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii.

Adresaci gminnego programu przeciwdziałania narkomanii:

Adresatami Programu są wszyscy mieszkańcy Orzesza, w szczególności:

- a) dzieci i młodzież,
- b) rodzice, opiekunowie, nauczyciele, wychowawcy,
- c) osoby eksperymentujące/zażywające substancje psychoaktywne (w tym tzw. dopalacze) oraz osoby uzależnione,
- d) rodziny osób z problemem uzależnienia od narkotyków,
- e) kobiety w ciąży,
- f) pracownicy podmiotów działających w Mieście Orzesze, zajmujący się zawodowo profilaktyką i rozwiązywaniem problemów uzależnień,
- g) inne osoby dorosłe, w tym kierowcy.

Zadania gminnego programu i sposoby ich realizacji:

Zadania GPPN będą uwzględniać trzy rodzaje profilaktyki:

profilaktykę uniwersalną - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na całe populacje, to jest działania profilaktyczne adresowane do ogółu populacji, całych grup. Jej celem

jest zmniejszanie lub eliminowanie czynników ryzyka sprzyjających rozwojowi problemów w danej populacji i wzmacnianie czynników wspierających prawidłowy rozwój psychospołeczny.

profilaktykę selektywną - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki i grupy zwiększonego ryzyka, to jest działania profilaktyczne adresowane do jednostek lub grup, które ze względu na swoją sytuację społeczną, rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są narażone na większe od przeciętnego ryzyko wystąpienia problemów wynikających ze stosowania substancji psychoaktywnych;

profilaktykę wskazującą - rozumie się przez to profilaktykę ukierunkowaną na jednostki (lub grupy) wysokiego ryzyka demonstrujące wczesne symptomy problemów związanych z używaniem alkoholu, środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych lub NSP bądź problemów wynikających z uzależnień behawioralnych, ale jeszcze niespełniające kryteriów diagnostycznych uzależnienia.

Zadanie I

Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych i osób zagrożonych uzależnieniem.

1. Działalność Punktu Konsultacyjnego ds. Uzależnień.

2. Udzielanie informacji dotyczących możliwości uzyskania specjalistycznej pomocy osobom uzależnionym i ich rodzinom, terapii i rehabilitacji w ramach spotkań „pierwszego kontaktu” oraz konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii w Punkcie Konsultacyjnym ds. Uzależnień.

Zadanie II

Udzielanie rodzinom, w których występują problemy narkomanii, pomocy psychospołecznej i prawnej.

1. Pełnienie dyżurów w punkcie konsultacyjnym przez terapeutę uzależnień oraz psychologa. Działalność Punktu Konsultacyjnego ma na celu: poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej dla rodzin, w których występuje problem uzależnienia.

2. Zlecenie na podstawie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej realizacji zadania na prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego w Orzeszu dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych, mieszczącej się w Orzeszu – na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Działalność Placówki ma na celu między innymi poszerzanie i podnoszenie jakości oferty pomocy psychologicznej, socjoterapeutycznej i opiekuńczej dla dzieci z rodzin dysfunkcyjnych.

Poprzez prowadzenie zajęć świetlicowych umożliwianie dzieciom i młodzieży twórczego, pozytywnego zagospodarowania czasu wolnego poprzez rozwój zainteresowań pod kierunkiem przygotowanych instruktorów i wychowawców, tzw. profilaktyka kreatywna. W ramach zajęć świetlicowych są realizowane zajęcia dotyczące profilaktyki uzależnień dla dzieci i młodzieży.

Zadanie III

Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej, edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie zajęć sportowo–rekreacyjnych dla uczniów, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo–wychowawczych i socjoterapeutycznych.

W myśl ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii działalność wychowawcza, edukacyjna, informacyjna i profilaktyczna obejmuje:

- 1) promocję zdrowia psychicznego;
- 2) promocję zdrowego stylu życia;

- 3) informowanie o szkodliwości środków i substancji, których używanie może prowadzić do narkomanii, oraz o narkomanii i jej skutkach;
- 4) edukację psychologiczną i społeczną;
- 5) edukację prawną;
- 6) działania interwencyjne.

Prowadzenie działań profilaktyczno-informacyjnych z zakresu przeciwdziałania narkomanii:

1. Prowadzenie działań edukacyjnych, w tym kampanii społecznych, adresowanych do różnych grup docelowych, w szczególności do dzieci, młodzieży i rodziców na temat zagrożeń wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, a także z pozamedycznego stosowania produktów leczniczych, których używanie może prowadzić do uzależnienia:

- 1) Realizacja programów profilaktycznych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych, w tym prowadzenie zajęć edukacyjnych dla uczniów oraz prelekcji i szkoleń dla nauczycieli i rodziców – dotyczących przeciwdziałania narkomanii, a także samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji, kształtowanie krytycznego myślenia oraz wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych;
- 2) Współpraca z rodzicami lub opiekunami uczniów i wychowanków w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia, kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu oraz wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych;
- 3) Udział w lokalnych i ogólnopolskich kampaniach edukacyjnych związanych z profilaktyką przeciwdziałania narkomanii i rozwiązywaniem problemów społecznych związanych z uzależnieniami;
- 4) Realizowanie warsztatów poprawiających funkcjonowanie społeczno - psychiczne dzieci i młodzieży – uczenie ich radzenia sobie z trudnymi sytuacjami życiowymi;
- 5) Realizowanie elementów profilaktyki podczas festynów, imprez organizowanych z okazji Dnia Wagarowicza, Dnia Dziecka, Międzynarodowego Dnia Zapobiegania Narkomanii, podczas Orzeskiego Biegu Ulicznego, itp.;
- 6) Tworzenie warunków do rozwoju organizacji młodzieżowych, kół zainteresowań i innych form działalności pozalekcyjnej, będących korzystną ofertą zagospodarowania czasu wolnego;
- 7) Zakup materiałów informacyjno-edukacyjnych oraz materiałów do prowadzenia zajęć profilaktycznych i terapeutycznych w przedszkolach, szkołach i innych placówkach oświatowych i wychowawczych i ośrodkach kultury;
- 8) Zakup i upowszechnienie materiałów edukacyjnych o tematyce antynarkotykowej – plakaty, ulotki, informatory, organizowanie promocji filmów i książek;
- 9) Upowszechnianie informacji na temat dostępu do działań profilaktycznych, interwencyjnych, pomocowych i placówek leczenia dla osób zagrożonych uzależnieniem lub uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych oraz ich rodzin przez bieżącą aktualizację baz danych i ich udostępnianie;
- 10) Wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą lub placówką oraz społecznością lokalną jak również kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli;

- 11) Informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z policją w sytuacjach zagrożenia narkomanią;
- 12) Włączenie, w razie potrzeby w indywidualny program edukacyjno – terapeutyczny, o którym mowa w art.127 ust.3 ustawy – prawo oświatowe działań z zakresu przeciwdziałania używania środków i substancji, o których mowa w § 1 ust.2.

Na podstawie obserwacji oraz diagnozy środowiska szkolnego a także "Społecznej diagnozy uczniów 2018" należy uwzględnić następujące elementy przy wyborze programów profilaktycznych:

Problemy:

- niskie umiejętności psychospołeczne uczniów,
- niewystarczająca wiedza uczniów nt. zagadnień związanych z uzależnieniami oraz niewystarczające umiejętności radzenia sobie z presją i przekonaniem normatywnymi w tym obszarze,
- zagrożenia związane z nadmiernym korzystaniem z komputera i Internetu,
- zagrożenia związane z agresją i przemocą, głównie słowną.

Potrzeby:

- zwiększenie kompetencji i umiejętności psychospołecznych,
- prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej.

Cele:

- zwiększenie kompetencji i umiejętności psychospołecznych,
- prowadzenie działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej i selektywnej,
- zwiększenie wiedzy z zakresu odpowiedzialności i konsekwencji podejmowanych działań,
- oferta zagospodarowania spędzania czasu wolnego.

Rezultaty:

- rezultatem będzie osiągnięcie wyznaczonych celów.

Zadania:

- realizacja programów profilaktycznych dla uczniów, rodziców, nauczycieli,
- realizacja warsztatów i zajęć kształujących umiejętności i kompetencje psychospołeczne,
- organizacja zajęć celem zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży,
- współpraca z różnymi instytucjami,
- organizacja imprez, konkursów, kampanii, akcji profilaktycznych,
- pogłębianie wiedzy nt. środków psychoaktywnych i możliwości uzyskania pomocy poprzez np. gazetki, informacje, ulotki,
- indywidualne konsultacje z rodzicami, uczniami, nauczycielami,
- promowanie działań prozdrowotnych.

Odbiorcy programów profilaktyki:

- uczniowie,
- rodzice,
- nauczyciele.

Mierzalne wskaźniki skuteczności zamierzonych przedsięwzięć:

- analiza porównawcza wyników diagnozy szkolnej w kolejnych latach szkolnych,
- liczba podjętych kontaktów ze specjalistami,
- liczba przeprowadzonych rozmów, interwencji (środki psychoaktywne, przemoc, internet, komputer),
- procentowy udział uczniów w realizowanych programach, warsztatach profilaktycznych,
- liczba spotkań dla rodziców i procentowy udział rodziców w spotkaniach dot. zagrożeń,
- liczba wniosków skierowanych do sądu (demoralizacja).

2. Rozwój kadr uczestniczących w realizacji zadań z zakresu przeciwdziałania narkomanii, w tym:

- 1) Doskonalenie kompetencji osób pracujących z dziećmi i młodzieżą dotyczącego wczesnego rozpoznawania zagrożeń używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, NSP, umiejętności i podejmowania interwencji profilaktycznej, prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, a także suplementów diet i leków, w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach, budowanie relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami i warsztatowej pracy z grupą uczniów lub wychowanków oraz wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców, a także rodziców lub opiekunów;
- 2) Szkolenie grup zawodowych, w szczególności takich jak: lekarze psychiatry, lekarze podstawowej opieki zdrowotnej, pielęgniarki i położne podstawowej opieki zdrowotnej, specjaliści terapii uzależnień i psychologowie w zakresie tematyki uzależnień od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP oraz skutecznych interwencji i programów profilaktycznych i leczniczych;
- 3) Prowadzenie działań edukacyjnych i szkoleniowych dotyczących strategii rozwiązywania problemów wynikających z używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, kierowanych w szczególności do przedstawicieli organizacji pozarządowych i JST;
- 4) Organizowanie i finansowanie specjalistycznych szkoleń z zakresu profilaktyki i rozwiązywania problemów o podłożu narkotykowym, dla pedagogów szkolnych, nauczycieli, wychowawców, psychologów – niezbędnych do prowadzenia pracy profilaktycznej i terapeutycznej z dziećmi i młodzieżą;
- 5) Współorganizowanie szkoleń w zakresie rozwiązywania problemów narkomanii dla poszczególnych grup zawodowych z terenu gminy: pracowników oświaty, policji, pomocy społecznej, administracji samorządowej.

3. Profilaktyka.

1. Profilaktyka uniwersalna, w tym:

- 1) Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów profilaktyki o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, osób dorosłych, w tym programów profilaktyki, które biorą pod uwagę wspólne czynniki chroniące i czynniki ryzyka używania substancji psychoaktywnych i innych zachowań ryzykownych, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego;
- 2) Poszerzanie i udoskonalanie oferty, upowszechnianie oraz wdrażanie programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności rozwijających kompetencje wychowawcze i profilaktyczne rodziców i osób pracujących z dziećmi i młodzieżą sprzyjające kształtowaniu postaw i zachowań prozdrowotnych dzieci i młodzieży.

2. Profilaktyka selektywna, w tym:

- 1) Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności realizowanych m.in. przez organizacje pozarządowe i lokalnie

działające podmioty publiczne w miejscach o zwiększonym ryzyku używania środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP (np. miejsca rekreacji, imprezy muzyczne, kluby);

2) Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów wczesnej interwencji i profilaktyki selektywnej, w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego, adresowanych do środowisk zagrożonych, w szczególności dzieci i młodzieży ze środowisk zmarginalizowanych, zagrożonych demoralizacją, wykluczeniem społecznym oraz osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i nowych substancji psychoaktywnych w sposób okazjonalny.

3. Profilaktyka wskazująca, w tym:

1) Poszerzanie i udoskonalanie oferty i wspieranie realizacji programów profilaktyki wskazującej o naukowych podstawach lub o potwierdzonej skuteczności adresowanych do jednostek lub grup wysoce narażonych na czynniki ryzyka, w szczególności do osób używających środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP w sposób szkodliwy, w tym w szczególności zalecanych w ramach Systemu rekomendacji programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego.

Zadanie IV

Wspomaganie działań instytucji, organizacji pozarządowych i osób fizycznych, służących rozwiązywaniu problemów narkomanii.

1. Udzielanie pomocy organizacjom społecznym, których celem jest krzewienie abstynencji od środków psychoaktywnych, zapewnienie profesjonalnej pomocy terapeutycznej.

2. Współpraca z organizacjami społecznymi, kościołami i związkami wyznaniowymi w zakresie przeciwdziałania narkomanii.

3. Współpraca z instytucjami i stowarzyszeniami kulturalnymi, sportowymi i oświatowymi w zakresie zagospodarowania czasu wolnego dzieci i młodzieży.

4. Nawiązanie współpracy z policją w celu prowadzenia wspólnych działań profilaktycznych wynikających z ustawy o policji i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii:

a) przeciwdziałanie rozprowadzaniu narkotyków wśród dzieci i młodzieży,

b) dokonywanie stałych i seryjnych kontroli miejsc szczególnie narażonych na działalność dealerów narkotykowych: lokale gastronomiczne, kafejki, szkoły, place zabaw, dyskoteki itp.

Zadanie V

Pomoc społeczna osobom uzależnionym i rodzinom osób uzależnionych dotkniętym ubóstwem i wykluczeniem społecznym i integrowanie ze środowiskiem lokalnym tych osób z wykorzystaniem pracy socjalnej i kontraktu socjalnego.

1. Prowadzenie – w miarę możliwości - działań związanych z integracją społeczną osób uzależnionych od narkotyków mających na celu odbudowanie i podtrzymywanie umiejętności uczestniczenia w życiu społeczności lokalnej i pełnienia ról społecznych w miejscu pracy i zamieszkania.

2. Wspomaganie funkcjonowania grup wsparcia dla rodzin osób uzależnionych.

3. Wspieranie programów reintegracji społecznej i zawodowej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP.

4. Zwiększanie oferty działań zmierzających do aktywizacji zawodowej i społecznej osób uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP lub zwiększanie dostępności do istniejących form wsparcia.

5. Wspieranie realizacji programów redukcji szkód zdrowotnych i społecznych wśród osób używających szkodliwie i uzależnionych od środków odurzających, substancji psychotropowych i NSP, obejmujące m.in. działalność edukacyjną, wsparcie społeczne i socjalne, *programy* wymiany igieł i strzykawek (zapobieganie zakażeniom przenoszonym drogą krwi - HIV, HBV, HCV itd.) oraz testowanie w kierunku zakażeń krwiopochodnych (HIV, HBV i HCV).

Postanowienia końcowe

1. Gminny Program Przeciwdziałania Narkomanii będzie realizowany przez placówki oświatowe i wychowawcze na terenie Miasta Orzesze we współpracy z organizacjami pozarządowymi, instytucjami (Policja, Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodki Kultury).

2. Zadania Gminnego Programu Przeciwdziałania Narkomanii będą finansowane ze środków pochodzących z opłat za wydanie zezwoleń na sprzedaż napojów alkoholowych.